Wydanie wieczorne.

„GŁOS NARODU" | Wychodzi dwa razy dziennie. | Cena 4 halerze. | Wychodzi dwa razy dziennie. | „GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennie o godz. 12 w południe i o godzinie 6-tej wieczór.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie 2 kor. 70 hal. kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 0 w innych państwach kwartalnie kor. 12, Za jednorazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1892 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer połudn. 10 hal., wieczorny 4 hal. Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty franco do Administracji „Głosu narodu". Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyj przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie Monarchji i w państwie niemieckjem. — Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcya nie zwraca. AdresRed.. Ul. św Krzyża l. 7. Adres tel. „Głosu Narodu" Kraków, Tel. Nr. 190.

Nr. 347 | Kraków, sobota 1 sierpnia 1908 r. | ROK XVI.

Kronika.

PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM!
KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCJAN!

Kraków, 31 lipca 1908 r.

— NABOŻEŃSTWA. W niedzielę we wszystkich kościołach reguły św. Franciszka, a mianowicie: OO. Franciszkanów, Braci Mniejszych u św. Kazimierza (OO. Reformatów), i św. Bernardyna, Kapucynów, PP. Franciszkanek, PP. Bernardynek i SS. Felicjanek odpust zupełny Porcyunkuli. Tegoż dnia w kościele OO. Jezuitów na Wesołej uroczystość św. Ignacego przeniesiona z dnia poprzędniego.

— SPRAWY MIEJSKIE. Pod przewodnictwem wiceprezydenta Sare, odbyło się wczoraj posiedzenie sekcji V, na którem imieniem Rady miasta oświadczyła się sekcja przychylnie co do otwarcia jednej nowej apteki w Krakowie, oraz jednej w Krowodrzy. Dalej zapewniła sekcja przyjęcie do gminy trzem osobom pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austrjackiego. Wreszcie uchwaliła kredyt dodatkowy w kwocie 500 kor. na pokrycie subwencji wypłaconej p. Wójcickiej za utrzymywanie łazienek na Wiśle w r. 1908.

— WYCIECZKA SOKOLA ćwiczebna do Tyńca odbędzie się w niedzielę dnia 2 sierpnia. Udział wezmą: Oddział pieszy, wioślarski i kolarski. Zbiórka w Sokole dla pieszych o godz. 1 m. 15 — dla kolarzy o godz. 3 po południu. Przybycie do Tyńca o godz. 4 popoł. Odmarsz z Tyńca o godz. 7 wiecz. Powrót do Krakowa przed godz. 10 wiecz. Strój dla pieszych zwykły, dla wioślarzy i kolarzy ćwiczebny.

Zgłoszenia i bliższe szczegóły w kancelarji „Sokoła" od godz. 6—8 wiecz.

— Z TEATRU LUDOWEGO. Na sobotę 1 sierpnia br. zapowiada repertuar krotochwilę 4 aktową ze śpiewami i tańcami pt. „Wesoły rezerwista". W sztuce tej wystąpią po raz pierwszy pp. Modzelewski i Sieniawski; prócz tych w główniejszych rolach ukażą się pp. Kalinowski, Poleński, Konarski, Falkowski, Gawlikowska, Zielińska, Sieniawska i t. d. W akcie II pp. Koryciński i Zielińska odtańczą nad zwyczaj komiczną polkę „Jazda Lu..."

„Meier Ezofowicz", którego pierwsze przedstawienie zapowiedziane było na jutro, odłożone zostało na przyszły tydzień na sobotę 8 sierpnia.

— BUDOWA KANAŁU w ulicy Florjańskiej postępuje niezwykle wolno. Co prawda, kilkudniowe deszcze wstrzymały prace zupełnie — mimo to przecież, gdy zważymy, że roboty te prowadzone są już od miesiąca — przyznać trzeba, że tempo jest zbyt powolne. Dotychczas ukończono budowę kanału na przestrzeni od Rynku głównego do sklepu Skórczewskiego i Polakiewicza, zaś prowadzone są od tego sklepu do domu p. Sataleckiego. Jeżeli więc na dokonanie prac na przestrzeni jednej czwartej długości ulicy potrzeba było aż miesiąca czasu, trzeba przypuścić, że ta najruchliwsza ulica dopiero gdzieś z końcem jesieni oddaną zostanie do użytku publicznego. Postępowanie to przedsiębiorcy, któremu oddano budowę kanału, a którym naturalnie jest żyd, Jakób Better, stoi w sprzeczności z ogłoszeniem Magistratu, że roboty te prowadzone będą w trzech partjach.

— STAN WODY na WIŚLE wynosił dziś o godzinie 2 po południu 56 cm. poniżej zera, czyli, że do powrotu stanu normalnego potrzeba jeszcze dalszego opadu 84 cm. Równomiernie z Wisłą opada też Rudawa, która wycofała już swe wody z rowów po lewej ręce gościńca błoń, powoli zaś ustępuje woda z zagłębienia nadbrzeżnego za mostem kolejowym. Na błoniach stoją jesze tu i owdzie małe jeziorka, w ktorych woda zwolna wysycha.

— PARK JORDANA, który po ostatnim wylewie Rudawy ucierpiał dość znacznie od wody — został już oczyszczony. Nadto zarządzono dezynfekcję całego parku, której dokonano przy użyciu odparafinowanej ropy. Dezynfekcję tę przeprowadzono trzykrotnie także na błoniach — jak wogóle w miejscach, które woda zalewała. — Zarządzenie to jest niezbędne wobec tego, że woda zalewająca trawniki — po opadnięciu tworzyła kałuże, w których gnieździło się setki tysięcy robaków i rozmaitych zarazków. — Wskutek przeprowadzania czyszczenia parku, zabawy i ćwiczenia młodzieży zostały tam wstrzymane na przeciąg tygodnia.

— OPUSTY w PODATKACH BEZPOSREDNICH. Krajowa Dyrekcja skarbu podaje do wiadomości publicznej, że w r. b. skasowane będą następujące opusty w podatkach bezpośrednich: w podatku gruntowym opust w wysokości 15 proc., — w podatkach domowych z wyjątkiem 5 proc. od dochodu z budynków czasowo uwolnionych od podatku domowego, opust w wysokości 12.5 proc. Ogólna suma powszechnego podatku zarobkowego została zniżona na b. r. podobnie jak za rok poprzedni o 25 proc. i wynosi kwotę 36,632.889 koron.

— NA TARGU DZISIEJSZYM w Rynku głównym, na placu Szczepańskim oraz Małym Rynku, przytrzymała policja kilkunastu chłopaków, uwijających się tam i okradających zarówno przekupniów jak i kupujących. W ten sposób okradziono kilka pań, którym małe włóczęgi wyciągnęły pugilaresy z rozmaitemi kwotami.

— NIEZWYKŁĄ AWANTURĘ wywołał wczoraj pewien żyd w hotelu Kleina. Oto potrzebując deski do rusztowania malarskiego zdjął drzwi od wspólnego dla hotelowych gości... wychodka i zatrzymał je u siebie przez całą dobę. W hotelu powstało z tego powodu niesłychane zamieszanie. Śledzono za złodziejem, opowiadano fantastyczne o nim wieści i wymyślano za nieszczęsny figiel. Hotelowi groziła rewolucja, zwłaszcza ze strony kobiet. Okazało się tu, że drzwi miejsca ustępowego posiadają wartość niezwykłą. Gdy wreszcie odszukano sprawcę całej awantury, odetchnęli mieszkańcy lekko i zgodzili się pozostać na dal w hotelu.

REPERTUAR TEATRU LUDOWEGO.

Sobota: „Wesoły rezerwista".
Niedziela: pop. „13".
wiecz.: „Wesoły rezerwista".
Wtorek: „Podróż do Ameryki".
Sroda: „Mokra przygoda".
Czwartek: „Wesoły rezerwista".
Sobota: „Meier Ezefowicz".

— UTONIĘCIE. W miejscowości klimatycznej Lubieniu opodal Lwowa, zaszedł wczoraj wypadek, który wstrząsnął umysłami wielu bawiących tam letników. Oto trzy młode panny bawiące w Lubieniu przez lato, poszły rano kąpać się do wirówki pod młynem. Wir pochwycił je i poczęły tonąć. Dwie z nich wyratował mielnik Władysław Adamowicz. Trzecia utonęła. Jest nią siedemnastletnia Kesslerówna, córka urzędnika Banku krajowego ze Lwowa.

— HAKATA na ŚLĄSKU AUSTRJACKIM. Onegdajszy numer „Dziennika Cieszyńskiego" został skonfiskowany za artykuł p. t. „Do swoich" nawołujący do popierania polskiego przemysłu. Widać, że hakata zaczyna zagnieżdżać się nawet u władz konstytucyjnych Austrji.

— CÓRKĘ KAHAŃCA, włościanina zabitego przez żandarma w czasie awantury wiecowej, postanowili ukraińcy wychowywać „kosztem narodu".

„Diło" nawołuje już do składek „na potomka tego męczennika za sprawę narodową". Córka Kahańca przyszła na świat po śmierci ojca, który teraz tak wysoko zaawansował. U Rusinów wystarczy już dostać się do polskiego kryminału, by zostać męczennikiem. Niesłychanie łatwa kanonizacja!..

—MASOŃSKA LOŻA WIEDENSKA „Humanitas" składa się prawie wyłącznie z żydów. Dowodzą tego choćby nazwiska najwyższych funkcyonaryuszów loży. I tak wielkim mistrzem jest dr Popper, zwykłymi mistrzami: dr Glucksman, Jejteles i Norb. Inne godności sprawują żydzi: Wachter, Reinitz, Theo, Herman i tp. Cała synagoga należy do loży. Organem jej jest, „Zirkel" protektorką główną „N. Fr. Presse", właściwym przywódcą słynny bar. Hock poseł do parlamentu.

— ŻYDZI BŁOGOSŁAWIĄ CARA. Niedawno, gdy odbyło się otwarcie posiedzenia zjazdu rabinów we Mławie, rabin mławski, Segałowicz, wysłał do prezesa ministrów, Stołypina, depeszę w imieniu rabinów w guberni płockiej. W depeszy wyrażono podziękowanie ministrowi spraw wewnętrznych za jego zainteresowanie się sprawami religji żydowskiej, przyczem rabini prosili o przesłanie carowi swego błogosławieństwa. Wkrótce nadeszła od p. Stołypina odpowiedź na ręce rabina mławskiego, że car własnoręcznie napisał na depeszy: „Dziękuję serdecznie".

Wiadomości polityczne.

Serbski kongres kościelny schysmatycki otwarty został onegdaj w Karłowicach dla obsadzenia arcybiskupstwa i zarazem patryarchatu karłowickiego. Komisarz królewski minister sprawiedliwości Gunther wezwał w imieniu króla węgierskiego członków kongresu, by w przeciągu trzech dni przystąpili do wyboru patryarchy. Przed załatwieniem tego punktu porządku dziennego obrady nad innemi kwestjami pozostaną nie ważne. Następnie wybrał kongres swym wiceprezydentem adwokata z Brodu Gjurgjewicza, godność prezydenta piastuje z urzędu biskup Pakrac. Radykalni Serbowie ostro wystąpili przeciw używaniu na kongresie języka węgierskiego, jak to uczynił minister Gunther. Przypomnieć należy, że ostatnim patryarchą karłowickim był zmarły z. r. Brankowic. Rządy tego patryarchy wywołały ogromne niezadowolenie wśród Serbów z powodu zdzierstwa i madjarofilskiej polityki kuryi patryarszej.

Według doniesień dzienników wiedeńskich obecnym kandydatem rządu węgierskiego na patryarchę jest biskup Lucyan Bogdanowicz Szanse jego nie są najlepsze.

Obok patryarchy grecko-orjentalnego istnieje w Chorwacji arcybiskupstwo katolickie w Djakowarze. Słynny arcybiskup Strossmajer podniósł je do wielkiego znaczenia nawet politycznego. Arcybiskup Djakowaru nosi także tytuł biskupa Bośni.

Wiedeńska „Korespondecja Chorwacka“ dowiaduje się z kół dobrze pinformowanych, że w sprawie reformy wyborczej na Węgrzech grozi nowy zatarg między koroną a koalicją węgierską. Korona pod żadnym warunkiem nie chce się zgodzić na zaprowadzenie na Węgrzech pluralnego systemu wyborczego. Koalicja, ażeby uzyskać sankcję korony dla takiej reformy wyborczej, oświadczyła w Wiedniu, że na razie odstąpi od swych postulatów wojskowych, a nawet uchwali większy kontyngent rekrutów, jeśli tylko korona nie będzie się domagała zaprowadzenia na Węgrzech powszechnego równego i tajnego prawa wyborczego. -- Korona atoli odrzuciła ten kompromis i domaga się stanowczo zaprowadzenia na Węgrzech takiej samej ordynacji wyborczej, jaka od dwóch lat obowiązuje w Austrji. Ta stanowczość korony wywołała wielkie przygnębienie w kołach koalicji węgierskiej.

Telegramy.

KEDYW EGIPSKI w WIEDNIU.

WIEDEŃ. Abbas II, kedyw egipski, przybył tu dziś z Paryża.

TURCJA po KONSTYTUCJI.

KONSTANTYNOPOL. Tureckie dzienniki omawiają zagraniczną politykę. Także „Ikdam“ potępia w dłuższym artykule politykę Turcji poprzednio prowadzoną i powiada, że Europa zwykła była Turków traktować jako mniej wartościowych. Dziennik przypomina liczne poniżenia Turcji, powiadając, że Europa nadużywa swej potęgi i postawiła Turcję pod swoją opiekę. Nawet przyjaciele Niemcy niekiedy pokazywali nam pięść! Dziennik podaje historję macedońskich reform od czasu Mürzsteg i uważa za rzecz naturalną, że liberalny angielski gabinet rezygnuje ze swych propozycji co do latających kolumn. Także Francja, stary przyjaciel Turcji, której polityka jednakowoż zmieniła się od czasu aliansu z Rosją, obecnie zajmuje sympatyczne wobec Turcji stanowisko.

Co się tyczy Niemiec to one nadal będą prowadzić politykę przyjaźni.

Austro-Węgry zaś i Rosja zmuszone są przez swój antagonizm do utrzymania status quo.

Artykuł kończy się słowami: Musimy dążyć do ładu i więcej aniżeli każdy inny naród w tym kierunku pracować, by pozyskać znowu Europę, byśmy godni byli wejść do europejskiej rodziny narodów.

ATENY. Depesze z Saloniki i innych miast Macedonji donoszą, że greckie i bułgarskie bandy poczynają stawiać się władzom i ofiarowują poddanie się.

Amnestjowani polityczni więźniowie greccy z Monastyru, przybyli do Saloniki witani entuzjastycznie. Panuje przekonanie, że wszystkie bandy w krótkim czasie złożą broń.

KONSTANTYNOPOL. Na czele listy dworaków, których usunięcia od sułtana się domagają, stoi drugi sekretarz Yildizu, Isset. Sądzą, że sułtan jest zdecydowany usunąć główne osobistości ze swego otoczenia. Ofiarę tę musi bezwarunkowo ponieść, celem uspokojenia kraju. Jak słychać, Isset ma już wyjechać za granicę.

KONSTANTYNOPOL. Depesza nadeszła do austro-węgierskiego konsulatu, zaprzecza doniesieniu dzienników, jakoby cudzoziemscy oficerowie reformowej żandarmerji i inne organa macedońskiej akcji reformowej były zagrożone.

KONSTANTYNOPOL. Jak się zdaje, rozmaici ajenci prowokatorzy pod różnymi pozorami występują wśród ludu, zwłaszcza jako mowcy publiczni. Między innymi zaatakowano w imowa ch obce Towarzystwa kolejowe i inne zakłady zagraniczne. Występują także z gwałtownemi oskarżeniami ze strony Greków przeciw Bułgarom.

KONSTANTYNOPOL. Osobne wydania dzienników ogłosiły, że marszałek artylerji, jeneralny inspektor szkół wojskowych Zekki basza został usunięty, a jego miejsce zajął adjutant Riza basza.

KONSTANTYNOPOL. Dzienniki donoszą, że w Stambule panowało wczoraj wielkie wzburzenie; zwracało się ono przeciw niektórym dworakom i szpiegom. W ulicach kameloci sprzedają różne wiersze i śpiewają szydercze piosenki. W Porcie usuwają jednego dygnitarza po drugim. Pierwszym był Zekki pasza przeciwko któremu zwarło się niezadowolenie ludu. W krótce ukazało się drugie irade, usuwające Selima paszę, który odjechał. Słychać, że dalsze irade usunąć ma potężnego generała-adjutanta Kanana i drugiego adjutanta Mehameda paszę. Także ma być usunięty minister policji Handi bej. Kiedy o g. 4 popoł. opuszczał on Portę, tłum go wygwizdał. Następnie demonstrowano pod oknami biur wielkiego wezyra. Kierujący demonstracją jeden policjant, wygłosił mowę, którą zakończył okrzykiem: „Niech żyje sułtan!“ Mowa była zwrócona przeciw Handi bejowi i domagała się zamianowania nowego ministra policji. W. wezyr musiał się zjawić i tłum uspokoić przyrzeczenim, że życzenia ludności będą spełnione i polecił im modlić się za sułtana.

W kołach Porty słychać, że mucerazes je rozolimski Ekren bej miał być proponowany na ministra policji, ale propozycję tę odrzucono. Inna pogłoska wymienia walego z Saloniki Nazina paszę, jako kandydata. Oczekują także usunięcia ministra spraw wewnętrznych Neudeha paszę.

KONSTANTYNOPOL. Minister rolnictwa, górnictwa i lasów Selim Mehame pasza został usunięty ze swego stanowiska i jego pomocnik oirzymał polecenie prowadzenia departamentu.

Pierwszy generał dywizyjny Riza pasza został wielkim mistrzem artylerji i otrzymał tytuł ministra.

KONSTANTYNOPOL. Minister oświaty Haszin pasza wręczył sułtanowi dymisję. Jego następcą został Hakkin bej.

KONSTANTYNOPOL. Wali Adrjanopola Ziver bej zamianowany został ministrem policji.

KONSTANTYNOPOL. (Godz. 11 przedpoł.) Wojska maszerują na Selamlik. Ambasador austro-węg. margrabia Pallavicini udał się na Selamlik.

KONSTANTYNOPOL. Ukazało się irade, w którem uchwała Rady ministrów o zniesieniu tajnej policji została sankcjonowaną.

KONSTANTYNOPOL. Nowy minister oświaty Hakkinbej jest człowiekiem o wybitnych zdolnościach. W kołach dyplomatycznych jest bardzo szanowany. Był on zastępcą Turcji na pierwszej konferencji pokojowej w Hadze.

SZEF ROSYJSKIEGO SZTABU ADMIRALICJI.

PETERSBURG. W eskadrze baltyckiej kontradmirał Eberhard został mianowany szefem sztabu admiralicji.

KRWAWY STREJK we FRANCJI.

PARYŻ. (Aj. Hawasa). Przy zajściu w Draveil koło Vigneux, wczoraj rozegrało się kilka epizodów. Zgromadzeni demonstranci strzelali z rewolwerów na wojsko, wojsko na strzały nie odpowiedziało. Następnie koło mostu dano około sto strzałów rewolwerowych i tyleż koło dworca kolejowego w Villeneuve. Strzelano także z okien. Komendant oddziału wojska około 20 razy upominał tłum i 4 razy kazał strzelać w powietrze i potem dał rozkaz strzelania do tłumu. Od strzałów tych padły dwie osoby, trzecia umarła po przewiezieniu jej do Paryża. 15 osób jest rannych od cięć szablami. Jenerał i pod-pułkownik 7 pułku dragonów — otrzymali rany postrzałowe, trzech kapitanów i 3 żołnierzy jest poważnie rannych, 20 żołnierzy odniosło kontuzje. Wysłano wojsko do Draveit.

PARYŻ. Wedle dalszych doniesień, podczas wczorajszych zaburzeń w Vigneux straciły życie 2 osoby cywilne, 15 osób jest rannych, ranny nadto rotmistrz i dwaj kirasyerzy. Jenerał Virbaine został zraniony kamieniem. Wedle innych wersji, zabite zostały 3 osoby, ranionych 30—80. Zastępcy robotników wzywają, aby z powodu zajść strejk przedłużyć

PARYŻ. Nadzwyczajne wydania dzienników stwierdzają, że przy starciach w Vignex zabito 6 osób a 60 odniosło rany.

PARYŻ. Clemenceau polecił generalnemu prokuratorowi wytoczyć śledztwo przeciw winnym zajść w Draveil.

Ceny targowe z dnia 31 lipca r. b.

za 100 klg.

Pszenica biała	od	25 —	do	26·—
„ czerwona i żółta	„	25·—	„	26.—
„ węgierska	„	—·—	„	—.—
Żyto krajowe	„	18 —	„	21 20
„ węgierskie	„	20·90	„	21.90
Jęczmień na krupy	„	16·—	„	16·60
„ browarny	„	—·—	„	—·—
„ słowacki	„	—·—	„	—.—
„ na paszę	„	14·—	„	14 50
Owies z opłatą akcyz.	„	15·30	„	16.10
Proso	„	14·—	„	14·80
Jagły	„	24·—	„	26 —
Tatarka	„	17·20	„	18.60
Kukurydza	„	15 60	„	16.10
Groch	„	22 50	„	29 —
Fasola	„	17·—	„	26·—
Wyka	„	13 10	„	14 20
Rzepak zimowy	„	—·—	„	—.—
Koniczyna nasienna czerw.	„	—·—	„	—·—
„ „ biała	„	—·—	„	—.—
Tymotka	„	—·—	„	—·—
Esparsetta	„	—·—	„	.—40
Soczewica	„	20.—	„	—·—
Słoma	„	7·20	„	8·—
Siano	„	8·—	„	9 20
Koniczyna pastewna	„	10.80	„	12·—
Ziemniaki	„	3·20	„	4·—
Jaja	kopę	2·90	„	3·20
Masło	1 kg	1·90	„	2·—
Spirytus na 75° Tralesa	1 hl.	—·—	„	210·—
„ „ 95° „	1 hl.	—·—	„	170·—

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.